

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra filozofie

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce (co se nehodí, škrtněte): ~~diplomová~~ / bakalářská

Posudek (co se nehodí, škrtněte): ~~vedoucího~~ / oponenta

Práci hodnotil(a) (u externích hodnotitelů uveďte též adresu a funkci ve firmě): Thlic. Pavel Frývaldský, ThD.

Práci předložil(a): Lenka Bartošová

Název práce: O smrti jako nedílné součásti života: Křesťanství a buddhismus

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem práce je srovnání pohledu na smrt v křesťanství a v tibetském buddhismu. Toto téma je pro bakalářskou práci poněkud rozsáhlé, asi také proto autorka v úvodu naznačuje, že bude hledat spíše shody mezi oběma náboženstvími s cílem ukázat, jak obě náboženství přijímají smrt jako nedílnou součást života. V úvodu dále autorka zmiňuje prameny, ze kterých čerpá informace pro své pojednání. Je třeba vytknout, že křesťanská část se opírá jen o málo pramenů: biblický pohled na smrt není představen vůbec a rozhovor s Timotejem Váchou nemůžeme považovat za odborný pramen (se vším respektem k otci Timotejovi, kterého osobně znám). Z tohoto důvodu je tato část nepřesná a nesouvislá. Pokud by se studentka Bartošová ponořila do hlubšího studia, zjistila by, že v Bibli není smrt chápána jak nedílná součást života, nýbrž je vnímána jako důsledek lidského hříchu, tedy jako prokletí a tragédie. V tomto ohledu je křesťanský pohled značně jiný než budhistická nauka o přetělování resp. znovuzrození. Moderní „ateistické“ chápání smrti jako nicoty a absurdity je Bibli bližší než nauka o reinkarnaci. Část o budhistickém pohledu na smrt je podepřena odbornou literaturou, a proto je také obsahově lépe zpracována než oddíl věnovaný křesťanství.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Je třeba ocenit, že si autorka zvolila zajímavé téma. Velmi podnětný je nápad doplnit naukové části o oddíly, které se věnují rituálům „přechodu“ z tohoto světa na věčnost. Mezi jednotlivými částmi však není jasná souvislost. Závěrečný oddíl 10 „Existuje život po životě?“ se opírá o poutavou, avšak ne zcela solidní knihu od R. Moodyho: *Život po životě* (kterou ovšem autorka nečetla, ale odkazuje na video na youtube!), zařazení tohoto oddílu jako důkazu o životě po smrti nezapadá do kontextu práce a je vhodné ho rovněž podrobit kritice. Studentka Bartošová se mohla pustit do hlubší analýzy a reflexe zajímavé otázky na základě *odborné* literatury, která je dostatečně zastoupena i v českém jazyce.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Práce je přehledně členěna, v závěru nacházíme slovníček pojmů k tibetskému buddhismu. Stylistika není na vysoké úrovni. Autorka se vyjadřuje úsečně; odstavce mnohdy tvoří jen jedna krátká věta.

Některé oddíly nedávají smysl: „Je-li člověk veden Duchem, nebude člověk páchat to, co mu desatero neumožňuje. Z toho plynoucí svatá trojice. [??] Život křesťana není dán jako privilegium, ale je získán pokáním a křtem.“ (s. 12)

Setkáváme se s nelogickým kolísáním velkých a malých písmen ve slově B/bůh: „Život je *bohem* darován k tomu, aby člověk naplnil své poslání na tomto světě a následně se shledal s *bohem* a žil po jeho boku v ráji. Život skrze *Boha*...“ (s. 10). Naopak ve slovech „Otec“ a „Syn“ jako tituly Trojice, je třeba psát velké písmeno (s.11) apod.

Autorka často cituje internetové zdroje, včetně různých videí na youtube apod., vhodnější však by bylo jako primární zdroj citovat odbornou literaturu.

Citát Jana Pavla II. o tom, že buddhismus je náboženství, které je nejbližší křesťanství, nelze opřít jen o svědectví Timoteje Váchy (pozn. pod čarou 104), ale je potřeba nalézt skutečný zdroj (pokud vůbec existuje).

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Je třeba ocenit volbu zajímavého tématu, tedy pokus o srovnání dvou světových náboženství v pohledu na umírání a smrt. Z práce vysvítá i osobní zaujetí, se kterým autorka o tématu pojednává. Část věnovaná křesťanství je po odborné stránce velmi slabá. Východiskem křesťanského uvažování o umírání a smrti může být jedině kříž a smrt Ježíše Nazaretského, o čemž autorka takřka vůbec nehovoří. Bez základního porozumění velikonočnímu příběhu nelze správně pojednat ani o svátostech křtu, pomazání nemocných apod. Srovnání přístupů obou náboženství je velmi povrchní.

Někdy autorka cituje chybná tvrzení: např. není pravda, že bychom v díle raně křesťanského myslitele Origena našli zmínky nauky o převtělování (s.32). Origenes ovlivněn platonismem neučil o reinkarnaci, ale o preexistenci lidských duší, které se však po smrti znovu nerodí v jiných podobách (K literatuře zvláště: SCHÖNBORN, *Cestou proměnění: Putování, reinkarnace, zbožštění*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 1998).

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1. Je v křesťanství smrt chápána jako přirozená a dobrá?
2. V čem může spočívat naděje tváří v tvář nevyhnutelné smrti u buddhisty, křesťana a ateisty?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhově):

Dobře

